

Sivistysosasto
Varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuva toimintasuunnitelma

Toimintakausi 2021-2022

Päiväkodit laativat vuosittain kaikkia yksikön toimintamuotoja koskevan toimintasuunnitelman kunnassa käytössä olevaan lomakepohjaan. Päiväkodin johtaja laatii suunnitelman syyskuun loppuun mennessä yhdessä päiväkodin henkilöstön kanssa ja sen hyväksyy varhaiskasvatuksen johtaja. (Vasu, s.4)

Toimintayksikkö: **Kalliorinteen päiväkot**

Käsitelty toimintayksikössä: **20.9.2021**

Kuvaus toimintayksiköstä

Yksikön toimintamuodot:

Kalliorinteen päiväkodissa on ryhmät 1-5 -vuotiaille lapsille.

Ryhmät:

Muruset 1-2 -vuotiaat

Hippuset 2-3 -vuotiaat

Tintit 3-5 -vuotiaat

Peipot 3-5 -vuotiaat

Sirkut 3-5 -vuotiaat

Esiopetus järjestetään Asuntilan päiväkodissa.

Toimintayksikön arvoperusta

Varhaiskasvatussyksiköissä käydään säännöllistä arvokeskustelua siitä, miten Ylöjärven kaupunkistrategian arvot ja varhaiskasvatuksen perusteiden mukaiset arvot näkyvät varhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Käyty keskustelu tiivistetään toimintasuunnitelmaan. Jokaisen varhaiskasvatuksen henkilökunnan jäsenen on tärkeä miettiä omia arvojaan ja miten ne näkyvät tavassa tehdä työtä lasten kanssa. (Vasu, s.21)

Yksikön arvot

1) TURVALLISUUS

Sivistysosasto

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Turvallisuuden tunne on lähtökohtana lapsen hyvälle päiväkotipäivälle. Lapsella on perusoikeus saada kokea olevansa turvassa. Haluamme luoda lapselle hyvän psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen ilmapiirin ja ympäristön, jossa hänen on hyvä kasvaa ja kehittyä.

2) HYVÄ ITSETUNTO

Positiivinen minäkuva luo vahvan pohjan lapsen kasvamiselle ja oppimiselle. Lapsi luottaa omiin kykyihinsä, uskaltaa kokeilla ja erehtyä, sekä hyväksyy erilaiset ihmiset ympärillään. Tuemme ja vahvistamme lapsen oman ajattelun kehitystä ja erilaisissa tilanteissa toimimista.

3) OMATOIMISUUS

Omatoimisuus ja aktiivisuus ovat itsestään huolehtimista ja arjen taitoja parhaimmillaan. Kannustamme ja ohjaamme lapsia omatoimisuuteen kaikessa toiminnassamme.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma käsitelty toimintayksikössä: 20.9.2021

Laaja-alaisen osaamisen huomioiminen yksikössämme

Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologia osaaminen

Tampereen seudun ja Ylöjärven varhaiskasvatuksen tieto- ja viestintäteknologiasuunnitelmassa on määritelty tarkemmin eri pedagogiikan osa-alueet, tavoitteet toiminnalle sekä henkilöstön osaamisportaat. (Vasu s. 27)

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköissä sitoudutaan TVT-suunnitelman sisältöön ja tavoitteisiin. Hyödynnetään tarvittaessa osaamisen portaita sekä itsearviointilomaketta.

Miten yksikössä hyödynnetään digitutorointia?

Päiväkodille nimetty digitutor opastaa henkilöstöä mm:

- Päikyn vasulomakkeiden käyttöopastus
- Padlet-seinän käyttöönotto
- Digitiedote 2021 antaa toimintaohjeet tietoturva-asioihin: noudatetaan niitä
- muut esille nousevat digi- ja TVT-asiat toimintakauden aikana

Yksikön toimintakulttuurin kehittäminen

Varhaiskasvatuksessa tuetaan yksiköiden ja toimintamuotojen omaa kehittämistyötä. Kokemuksia ja hyviä käytäntöjä jaetaan henkilöstön kesken. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia ammatilliseen keskusteluun. Toimintakulttuurin kehittymistä tuetaan vakiinnuttamalla vertaisoppimisen keinoja esim. agentti- ja mentorointimenetelmillä. (Vasu, s. 32)

Sivistysosasto

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Yksikön toimintakulttuurin kehittämistyön kuvaus

Kehittämisessä huomioidaan oppiva yhteisö, osaamisen jakaminen, osallisuus ja vuorovaikutus.

Työyhteisössämme kannustetaan ja osallistutaan aktiivisesti erilaisiin koulutuksiin, joka mahdollistetaan mm. työvuorojärjestelyillä. Kehitämme käytänteitä koulutuksen annin jakamisesta työyhteisölle, kuten uusien ajatusten ja ideoiden arvostaminen, jakaminen ja rohkea kokeileminen. Lapset ja kasvattajat tekevät ja oppivat yhdessä. Kauden alussa panostamme lasten ryhmäytymiseen ja osallisuuden tukemiseen. Lapset saavat tuntea kuuluvansa ryhmään ja olevansa tärkeitä. Annamme tilaa lasten ajatuksille ja ideoille.

Lapsia kannustetaan oma-aloitteisuuteen ja aktiivisuuteen ja heitä arvostetaan niin yksilöinä kuin osana ryhmää. Painotamme toiminnassamme lasten arvostavaa kohtaamista, kaikkien huomioimista sekä tasa-arvoista kohtelua. Lasten osallisuus huomioidaan esimerkiksi kysymällä mielipiteitä, pitämällä äänestyksiä sekä pelaamalla laatupeliä, jolloin lapsilla on mahdollisuus vaikuttaa. Suuntaamme toimintaamme yhä enemmän siihen, että lapset voivat suunnitella, toteuttaa ja arvioida toimintaa yhdessä kasvattajien kanssa. Lasten havainnointi on tärkeää osallistamisen mahdollistamiseksi, jotta voimme tietää mistä lapset pitävät ja millaisissa tilanteissa lapsi kokee itsensä merkitykselliseksi.

Kasvattajat arvioivat ja kehittävät omaa ja tiiminsä toimintaa säännöllisesti pedagogisissa ja tiimien omissa viikkopalaverissa. Kasvattajien välinen ammatillinen vuorovaikutus ja yhdessä sovitut arvot ovat merkityksellisiä ja kehittävät yksikön toimintatapoja. Digitaalisten välineiden, kuten Teams-palaverien käyttöä pyritään lisäämään työyhteisössä.

Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa

Turvallisuus

Varhaiskasvatuksessa toimii henkilöstöstä koottu turvallisuusryhmä. Varhaiskasvatuksessa on laadittu turvallisuusohjeet henkilöstölle, lapsen turvallisuuskasvatuksen vuosikello ja henkilökunnan turvallisuuden vuosikello. Varhaiskasvatuksen yksiköissä toteutetaan turvallisuuden valvontaa. Päiväkodin johtaja perehdyttää varhaiskasvatuksen henkilöstön turvallisuusnäkökulmiin sekä -aineistoon. Aineistossa on kiinnitetty huomiota myös turvallisuusjohtamiseen ja -kulttuuriin. Varhaiskasvatuksen turvallisuuteen liittyvistä asioista on tiedotettu huoltajille kaupungin kotisivuilla. Huoltajien kanssa keskustellaan turvallisuusasioista vanhempainilloissa. (Vasu, s.34)

Turvallisuuteen liittyvät ajankohtaiset asiat käsitellään kerran kuukaudessa yksikön yhteisessä palaverissa.

Turvallisuuteen liittyvä aineisto käsitellään yksikössä pvm: 9/10 2021

Sivistysosasto

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Kiusaamisen ehkäisy

Varhaiskasvatuksessa kiusaamista ehkäistään lapsiryhmän toiminnassa luomalla ryhmään turvallinen ilmapiiri sekä vahvistamalla vuorovaikutustaitoja. Kiusaamisen ehkäisy on osa varhaiskasvatuksen arkea, joka muuttuu ja muotoutuu ryhmän ja lasten taitojen mukaan. Yksiköissä laaditaan ja tarkistetaan vuosittain suunnitelma kiusaamisen ehkäisemiseksi ja kiusaamistilanteisiin puuttumiseksi. Varhaiskasvatukselle ja esiopetukselle on laadittu tukimateriaalia kiusaamisen ehkäisyyn. (Vasu, s. 35)

Varhaiskasvatuksessa vahvistetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Varhaiskasvatuksen henkilöstö toteuttaa itsearviointin (tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukeminen sekä kiusaamisen ehkäisy - itsearviointilomake), joka käydään läpi päiväkotien ja perhepäivähoitajien tiimeissä.

Suunnitelma lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on päivitetty ja käsitelty yksikössä 27.9.2021

Kestävä elämäntapa

Sosiaalisesti kestävä elämäntapa on varhaiskasvatuksessa keskeistä. Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen oppiminen pedagogisesti suunnitelluissa toiminnoissa sekä arjen eri tilanteissa ovat olennaisia. Henkilöstön antama malli ja esimerkki ovat erityisen tärkeitä. Osallisuuden ja kuulluksi tuleminen kokemus luon hyvinvointia nyt ja myöhemmin. Lapsi voi ikätasonsa mukaan vaikuttaa arjessaan moniin asioihin (Vasu s. 35)

Kiireettömässä arjen pedagogiikassa huomioidaan yhteistyö koko organisaation eri toimijoiden kesken. Henkilöstö luo kiireettömän ilmapiirin. Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja jakaminen sekä seutukunnallinen yhteistyö kestävä elämäntavan juurruttamisessa ja jatkumossa ovat merkityksellisiä. Ylöjärvellä on käytössä kestävä elämäntavan käsikirja, joka tukee kasvattajia tiedon kartuttamisessa ja arjen toiminnoissa. Päiväkotien kestävästä kehityksestä vastaavat työntekijät pitävät keskustelua teemasta säännöllisesti yllä omassa työyhteisössään (Vasu, s. 35)

Varhaiskasvatuksessa on käytössä **kestävän elämäntavan käsikirja**, jonka avulla kasvattajat perehtyvät kestävä elämäntavan materiaaliin ja vievät oppimaansa arjen toimintaan lasten kanssa.

Liikuntakasvatus

Vahvistamme varhaiskasvatuksessa lasten fyysistä aktiivisuutta ja ylläpidämme liikunnallista toimintakulttuuria.

- arvioimme toimintaympäristöä jatkuvasti, estääkö vai kannustaako liikuntaan?
- havainnoimme lasten motorisia taitoja erilaisin menetelmin. Aktivoidaan ja tuetaan lapsia, joilla huomataan olevan siihen tarvetta.
- käytämme Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaa, hyödyntäen vinkkejä ja itsearviointia. Tulosten pohjalta kehitämme toimintaa.
- lasten ja nuorten liikuntakoordinaattori, liikunnan ammattitutkinnon suorittaneet ja yksiköiden liikuntatsempparit tukevat ja ohjaavat yksiköitä näissä asioissa.
- vähennämme lasten passiivista toimintaa, odottelua ja jonottamista. Kehitämme liikunnan ja leikin keinoin uusia toimintamalleja siirtymätilanteisiin.

Sivistysosasto

Varhaiskasvatus ja esiopetus

- harjoitteleminen turvallista liikkumista lähiympäristössä. Poliisi tekee opetusvierailuja varhaiskasvatuksen toimipisteissä ja opastaa lapsia liikenneturvallisuuteen.

Yksikön oppimisympäristöt ja niihin liittyvät toimintaperiaatteet

Varhaiskasvatuksessa hyödynnetään suunnitelmallisesti monipuolisia oppimisympäristöjä.

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät toimintaperiaatteet sekä mahdolliset muut yhteistyötahot kirjataan toimintasuunnitelmaan. Toimintasuunnitelmaan kirjattuja oppimisympäristöön liittyviä asioita ja niiden toteutumista arvioidaan ja kehitetään vuosittaisen itsearvioinnin yhteydessä. Oppimisympäristöjen arviointia ja kehittämistä tehdään yhdessä lasten ja huoltajien kanssa sekä vertaisarvioinnin keinoin.

Varhaiskasvatuksen henkilöstö ilmoittaa epäkohdista päiväkodin johtajalle. Oppimisympäristöjen kehittämistä toteutetaan yhdessä Ylöjärven kaupungin tekniikka- ja ympäristöosaston kanssa. (Vasu, s. 37)

Päiväkotien oppimisympäristöjä kehitetään jatkuvasti. Lapset saavat vaikuttaa mukana koko ajan. Oppimisympäristöjä arvioidaan niin lasten kuin kasvattajien kesken säännöllisesti. Oppimisympäristöt pyritään rakentamaan siten, että niitä on helppo muokata lasten tarpeiden ja toiveiden mukaan. Haluamme tarjota lapsille turvallisen, iloisen ja oivalluksia herättävän oppimisympäristön.

1. Oppimisympäristöihin liittyvät toimintaperiaatteet:

- lähes kaikki päiväkodin tilat ovat lasten käytössä (koronarajoitukset huomioiden), joka mahdollistaa aktiivisen pienryhmätoiminnan
- päiväkodin tiloja ja ympäristöjä muunnellaan asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi
- jaamme salin käyttöä tasapuolisesti kaikkien ryhmien kanssa
- lähiympäristöä hyödynnetään lähes päivittäin oppimisympäristönä
- lisäksi teemme yhteistyötä Asuntilan päiväkodin ja mm. kirjaston ja liikuntatoimen kanssa (koronarajoitukset huomioiden)

2. Työtapoihin liittyvät toimintaperiaatteet:

- leikkiminen, liikkuminen, tutkiminen ja kokeileminen ovat meille tärkeitä tapoja työskennellä
- kasvattajat ja lapset suunnittelevat yhdessä toimintaa, lasten ikätaso ja tavoitteet huomioiden
- toimimme useissa erilaisissa ympäristöissä
- porrastamme päivittäin toimintaa ja tilojen tehokasta käyttöä pienryhmätoiminnan sujuvoittamiseksi

3. Arviointi

- arvioimme ja kehitämme toimintaamme ja asetettujen tavoitteiden saavuttamista viikottain arjen tilanteissa ja kasvattajien kesken tiimeissä sekä palavereissa.

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Huoltajien toivotaan antavan palautetta varhaiskasvatuksen toiminnasta ja lapsen yksilöllistä tarpeista. Palaute käsitellään ja siihen vastataan. Toimintaa arvioidaan ja kehitetään saadun palautteen pohjalta. Yhteistyön toimivuutta ja kehittämistä arvioidaan säännöllisesti asiakastytyväisyyskyselyllä. Huoltajia tiedotetaan tuloksista ja niitä hyödynnetään toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä. Tiedottamista ja viestintää toteutetaan sähköisillä välineillä. Varhaiskasvatuksen henkilöstö kannustaa huoltajia osallistumaan yhteiseen suunnitteluun ja arviointiin sekä tukee huoltajia keskinäisessä verkostoitumisessa. Perheille järjestetään vanhempainiltoja sekä yhteisiä juhlia ja tapahtumia. Varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu myös Ylöjärvellä järjestettäviin lasten ja nuorten tapahtumiin mahdollisuuksien mukaan. (Vasu, s. 38)

Monialainen yhteistyö

Varhaiskasvatus toimii yhteistyössä lapsiperheiden sosiaalipalveluiden, terveydenhuollon, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kanssa sekä hallinnon että käytännön toiminnan tasolla. Muita yhteistyötahoja ovat mm. seurakunta, yhdistykset sekä yksityiset palveluntuottajat. (Vasu, s.39)

Varhaiskasvatusyksiköt tekevät aktiivista monialaista yhteistyötä.

Sivistysosasto

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan suunnittelu ja toteuttaminen (Vasu s. 40)

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköiden suunnittelukäytännöt, palaverikäytännöt ja työryhmät

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköissä opettajat kokoontuvat viikoittain pedatiimiin, johon mahdollisuuksien mukaan osallistuu myös lastenhoitajia. Pedatiimissä suunnitellaan, arvioidaan ja kehitetään varhaiskasvatuksen yhteisen pedagogisen vuosikellon mukaisia asioita. Pedatiimien lisäksi yksiköissä järjestetään lapsiryhmäkohtaisia tiimipalavereita sekä lastenhoitajien omia kehittämispalavereita. Toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa mahdollistetaan lasten ja huoltajien osallisuus.

Oppimisen alueet

Kielten rikas maailma (vasu s. 45)

Lukeva elämäntapa

Ylöjärven varhaiskasvatus mahdollistaa lapsille monipuolisia mahdollisuuksia tutustua kirjoihin ja kirjallisuuteen. Kirjat ja kirjallisuus ovat osana pedagogisesti suunniteltuja ja ohjattuja hetkiä sekä mukana arkisissa tilanteissa, kuten päivälevolle mennessä ja siirryttäessä tilanteesta toiseen. Varhaiskasvatuksessa panostetaan lukevaan elämäntapaan tukemalla ja innostamalla lapsia monipuolisesti. Tähän liittyy lukemisen huomioiminen toimintaympäristöissä sekä vanhempien osallistaminen ja tukeminen lapsen kannustamisessa kirjallisuuden pariin. (Vasu s. 47)

Kirjaston ammattilaiset ovat sitoutuneet ohjaamaan ja opastamaan aineistojen äärelle ja lukuelämyksiin sekä tarjoamaan palvelujaan vastaamaan varhaiskasvatuksen tarpeita. Kirjasto tukee varhaiskasvatushenkilöstöä ja vanhempia lukemaan innostamisessa ja lapsen kielellisen kehityksen edistämässä. (Vasu s. 47)

Toimintakauden 21-22 tavoitteet:

- toimintaympäristöä muokataan niin, että se tukee lukevaa elämäntapaa (mm. kirjahankinnat)
- perheitä tuetaan lasten lukemaan innostamisessa
- kirjaston kanssa tehdään aktiivista yhteistyötä

Päiväkotiin on tehty lukunurkkaus, jota jokainen ryhmä voi aktiivisesti hyödyntää. Kirjastolta pyydetty vuodenaikoihin sopivia kirjapaketteja.

Lapsen kehityksen ja oppimisen tuki (Vasu s. 60)

Ylöjärven varhaiskasvatuksessa on käytössä kolmiportaisen tuen malli, johon kuuluvat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien tiimissä valmistellaan tuen järjestämistä ja yleisiä periaatteita. Tiimissä sovitaan yhteistyössä kehityksen ja oppimisen tukeen liittyvistä rakenteellisista tukitoimista. (Vasu s. 65)

Yleisen tuen toteutuminen ryhmässä

Sivistysosasto

Varhaiskasvatus ja esiopetus

- tiimit arvioivat toimintaansa kasvattajatiimin toiminnan arviointi -lomakkeen avulla.
- kehittämiskohteesta käydään keskustelua ja suunnitellaan toimenpiteet tiimissä ja tarvittaessa yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa.

Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen (Vasu s. 69)

Ylöjärven varhaiskasvatuksen kehittäminen tapahtuu säännöllisen arvioinnin ja henkilöstön keskinäisen sekä lasten ja huoltajien kanssa käydyin vuoropuhelun kautta. (Vasu s.70)

Ylöjärven varhaiskasvatuksessa arvioidaan yksikön toimintasuunnitelmaa, ryhmäkohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa ja lapsikohtaista varhaiskasvatussuunnitelmaa itsearviointin, kyselyjen ja keskustelun keinoin. Itsearviointia toteutetaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti Varhaiskasvatuksen laadun perusteet ja suositukset -asiakirjan ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään erilaisia dokumentteja. (Vasu s.70)

Lapsille tarjotaan aktiivisesti mahdollisuuksia ajatustensa ja mielipiteidensä esittämiseen. Huoltajille järjestetään säännöllisesti tilaisuuksia varhaiskasvatuksen suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen. (Vasu, s. 70)

Ylöjärven varhaiskasvatusyksiköissä toimintaa arvioidaan Karvin (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) ohjeiden mukaisesti, mm. tavoitepohjaisen arvioinnin menetelmällä. Lapset arvioivat varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa ryhmissä laatupelin avulla.

Toimintasuunnitelmaa arvioidaan pedatiimin vuosikellon mukaisesti päiväkodin johtajan ja henkilöstön välisillä keskusteluilla ja itsearvioimalla. Arvioinnin perusteella valitaan yksikön toiminnan kehittämiskohteet.

Asiakkaalle tehdään päiväkotikotikohtainen kysely ajankohtaisista asioista vähintään 1 krt/v. Huoltajille järjestetään mahdollisuus yhteisiin keskusteluihin ja pohdintoihin.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista arvioidaan jatkuvan arvioinnin periaatteella huoltajien kanssa Päikky-järjestelmän kautta.